

Er gebeurt in het onderwijs veel moois. In deze rubriek vertellen leden van VOS/ABB waar zij binnen hun school trots op zijn.

Verkorte opleiding vmbo-mbo

TEKST: KARIN VAN BREUGEL
BEELD: JOHN OUD

Na het vmbo in één jaar een mbo-diploma op niveau 2 halen? In de Kop van Noord-Holland hebben stichting Scholen aan Zee en beroepsopleider Vonk de handen ineengeslagen om dit mogelijk te maken. Samen zorgen deze onderwijsorganisaties voor een sterk beroepsonderwijs. Liesbeth Zonneveld, directeur beroepsonderwijs bij Scholen aan Zee, is trots op alle vmbo- en mbo-docenten die hier samen voor gaan.

‘Een doorlopende leerlijn tussen vmbo en mbo en een verkort programma is een langgekoesterde wens. De regelgeving stond de realisatie ervan echter in de weg. Door de introductie van het vernieuwde vmbo en de Wet sterk beroepsonderwijs ontstonden er wél mogelijkheden’, vertelt Liesbeth Zonneveld. Om die mogelijkheden concreet te onderzoeken, werd een gezamenlijke bijeenkomst georganiseerd voor de docenten Zorg & Welzijn van Scholen aan Zee en Vonk. ‘We hebben gezegd: laat je niet leiden door allerlei praktische belemmeringen. Ga eerst maar eens gewoon aan de slag en kijk vanuit het perspectief van docenten hoe je zou kunnen samenwerken. Dat werd heel goed opgepakt, ze hadden letterlijk binnen een paar uur een inhoudelijk plan. Docenten van de sector Techniek zijn hierna ook een plan gaan maken. ‘In beide sectoren is iets heel moois ontstaan door de ruimte die docenten kregen’, aldus Zonneveld. Zij is zichtbaar trots op alle betrokkenen. Veelzeggend is de weerstand die ze voelt om te poseren voor de foto hiernaast. ‘Dat klopt gewoon niet. De docenten hebben dit samen voor elkaar gekregen, zij verdienen het om in de spotlights te staan!’

OVERLAP

De bestuurders van Scholen aan Zee en Vonk hebben in mei van dit jaar een overeenkomst ondertekend waarin de samenwerking tussen beide onderwijsorganisaties is geformaliseerd. De doorlopende, verkorte leerlijn is ontwikkeld voor leerlingen van vmbo-basis. Na het behalen van hun vmbo-diploma kunnen ze in één jaar hun mbo-diploma op niveau 2 halen. Afgelopen schooljaar werkten vmbo- en mbo-docenten intensief samen om het nieuwe programma te ontwikkelen.

Voor Lois Doll, vmbo-docent Zorg & Welzijn, was dat een behoorlijke openbaring. ‘Toen we onze curricula, eindtermen en kwalificatiedossiers naast elkaar legden, zagen we dat er echt schrikbarend veel overlap is.’ Manfred van Melis, vmbo-docent Techniek, had dezelfde ervaring: ‘Ik hoorde wel vaak van oud-leerlingen dat ze op het mbo dezelfde opdrachten kregen, maar wist niet goed hoe groot de overlap is.’ Met elkaar hebben de docenten van beide sectoren in detail uitgewerkt welke onderdelen van de stof in leerjaar 3 en 4 van het vmbo dan wel op het mbo aan bod moeten komen. De praktijkopdrachten die leerlingen gedurende die twee jaar maken, worden voortaan door vmbo- én mbo-docenten afgetoetst.

‘Er was binnen een paar uur een inhoudelijk plan’

OVERDRACHT

De vmbo-leerlingen gaan zes keer per jaar naar het mbo, waar ze les krijgen van mbo-docenten. Voor een ‘zachte landing’ gaat de eerste keren een vmbo-docent mee. Door die lessen leren de leerlingen de school en de docenten kennen. Dat maakt de overstap na het behalen van hun vmbo-diploma een stukje makkelijker. ‘Voor de mbo-docenten is het ook waardevol’, denkt Doll. ‘We hebben het hier over een doelgroep die vaak wat meer begeleiding nodig heeft. Dan is het fijn om de leerlingen al te kennen. Een warmere overdracht is nauwelijks denkbaar.’ Ook wat betreft stages verandert het een en ander. Van Melis legt uit: ‘De vmbo-leerlingen lopen stage in leerjaar 4. Voorheen regelden wij die stages zelf, maar vanaf nu werken we samen met het stagebureau van het mbo. Omdat zij een veel grotere pool van bedrijven hebben, ontstaat er voor onze leerlingen een breder, interessanter keuzeaanbod.’

DOORSTUDEREN

Zonneveld onderstreept dat dit verkorte programma op alle fronten voordelen heeft. ‘Omdat de overlap eruit is gehaald, wordt voorkomen dat leerlingen op het mbo de stof van het vmbo nog eens dunnetjes overdoen. We hopen dat de leerlingen op die manier gemotiveerd blijven en ook nog een diploma op niveau 3 of 4 te halen. De arbeidsmarkt vraagt daarom. Omdat er veel meer verschillende opleidingen op niveau 3 en 4 zijn, is doorstuderen voor de leerlingen ook interessant. De verkorte route is ook voor het mbo interessant, omdat de aspirant-studenten veel beter weten waar ze aan beginnen. Hopelijk resulteert dat in minder uitval in het eerste jaar van het mbo.’ De vmbo-basisleerlingen van Zorg & Welzijn en Techniek zijn na de herfstvakantie daadwerkelijk gestart met dit nieuwe traject. De mogelijkheden van een vergelijkbaar traject in andere sectoren worden nog onderzocht. ◀

Betere voorbereiding op de arbeidsmarkt

Vonk biedt onder meer vmbo, mbo en volwassenenonderwijs in Noord-Noord-Holland. Petra Roorda, directeur mbo, legt uit waarom zij zo enthousiast is over de samenwerking met Scholen aan Zee.

‘Voor ons is altijd een belangrijke vraag: halen wij uit elke student de potentie die erin zit en hoe kunnen we hen helpen om een goed beeld te krijgen van de arbeidsmarkt? Dankzij de samenwerking met Scholen aan Zee is de opleiding tot Helpende Zorg & Welzijn met een jaar verkort en kunnen de studenten na één jaar mbo hun diploma op zak hebben. De studenten kunnen daarna doorstromen naar niveau 3 of 4. Op de arbeidsmarkt is veel behoefte aan mensen op dat niveau, hoewel er bij sommige instellingen ook zeker ruimte is voor helpenden. Om steeds goed in beeld te houden wat de arbeidsmarkt nodig heeft, werken we nauw samen met instellingen in de regio. Ik vind het waardevol dat de vmbo-leerlingen al in leerjaar 3 en 4 in aanraking komen met het mbo. Door de lessen die ze bij ons volgen, kunnen zij zich een beter en realistischer beeld vormen. Is dit wat ik wil, past dit bij mij en is dit het beroep waarvoor ik wil kiezen? We hopen dat dit eraan bijdraagt dat minder studenten in hun eerste jaar op het mbo switchen, omdat ze de verkeerde opleiding hebben gekozen.’